

Ly og leir

Leirplassen er hjemmet vårt når vi er på tur. Det er viktig at den er trygg, hyggelig og praktisk

Tekst og foto: paastreif.no, Kari Isingrud, 2008

Når teltturen skal planlegges er det er nyttig å kunne lese et kart. Man trenger ikke være ekspert på orientering, men kartet kan brukes til å finne fine teltplasser. Ved å lære seg hva de ulike kartsymbolene betyr kan man gjøre mye nyttig planlegging før man drar. Det er faktisk like viktig som de vurderingene som gjøres på stedet.

Allemannsretten gir oss i utgangspunktet rett til fri ferdsel i utmark og man kan overnatte inntil to døgn på samme sted uten tillatelse fra grunneier. I fjellet eller langt fra folk kan man være lenger dersom leirslagingen ikke utgjør skade eller ulempe. Leiren må ligge minst 150 meter fra bebodd hus eller hytte. Man må sjekke om området er et verneområde, da kan det gjelde spesielle regler for leirslaging. Nær drikkevannskilder kan det være restriksjoner for ferdsel. Da kan leirslaging, fiskeing, bading m.m. være forbudt.

Vann, vind og underlag

Leirplassen må ha vann i nærheten, slik at man enkelt kan hente drikkevann. Man bør vurdere ev. forureningskilder, og er man i tvil om vannkvaliteten kan man finne en annen leirplass eller passe på å koke drikkevannet. Brevann bør ikke drikkes ukokt.

Ta hensyn til vinden. En grunnregel er at leirplassen ikke bør ligge vindutsatt, og dersom man er i høyfjellet der vind eller væromslag kan true sikkerheten er dette en svært viktig regel. På den annen side kan insektene bli plagsomme på varme, vindstille sommerdager og særlig nær vann og fuktige områder med lyng, kratt og småskog. Da kan det være lurt å legge leirplassen på luftigere steder der det er litt drag i luften. På våren og høsten kan det dessuten bli rått og kaldt nær åpent vann og nede i søkk der kaldlufta samler seg.

Leirplassen må ha et underlag som holder seg tørt om det kommer nedbør, og for bekvemmelighetens skyld bør det være nokså flatt og ikke for hardt. Man bør vurdere om man vil ha kveldssol eller morgensol.

Sist men ikke minst bør man vurdere leirplassen i forhold til miljøhensyn. I særskilt sårbar natur bør vi ikke slå leir. I områder med mye ferdsel, kan slitasjen på naturen bli betydelig. Da er det best å bruke gamle leirplasser for å begrense slitasjen.

LAG EN ENKEL GAPAHUK

<http://www.skogselskapet.no/skogogskole/Temaartikler/Hvordanbyggegapahuk.stm>

http://www.dntoslo.no/turbo/index.php?fo_id=763

Organisering av leirplassen

Dersom vi er mange på tur i lag, kan det være lurt å tenke litt på hvordan leirplassen organiseres: Hvor skal teltene stå? Hvor kan vi lage mat og samles til sosialt samvær? Hvor skal vi gå på do?

Felles doplass er lurt så man ikke forurensrer drikkevannet. Doen bør legges i god avstand fra stier og fra selve leiren og gjerne der det er en naturlig grop, eller der man lett kan lage en grop. Hvis man lufter hund i nærheten av leirområdet kan det være lurt å plukke opp og samle dette også på doplassen. Dopapir bør brennes, men vurder brannfaren. Selve doen kan dekket over med stein eller jord før vi forlater plassen.

Sjekk lokalt om det finnes gapahuk i turområdet

De sju "Trø varsomt"-prinsippene

1. Planlegg godt og vær alltid forberedt
2. Velg turområder og overnattingsplasser som tåler bruk
3. Bli kvitt avfallet på en miljøvennlig måte
4. Se, men ikke røre
5. Vær forsiktig med åpen ild
6. Vis respekt for dyr og fugler
7. Vis hensyn til andre besøkende og brukere av naturen

HUSK Å RYDDE!

Når man forlater leirplassen skal man kun etterlate seg to ting:

Ingenting og takk!

3 TIPS FOR LEIRPLASSEN!

1. Les kartet og vurder terrenget. Velg en egnet leirplass: Tenk på drikkevann, vind, underlag, temperatur, sol, insektsplagen osv.
2. Sjekk hva som er lov i hht. Friluftsløven: <http://www.lovdata.no/all/hl-19570628-016.html>
3. Sjekk ev. ferdselsrestriksjoner hvis du har tenkt deg inn i et vernet område

Naturbase: <http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>

Telt, lavvo, gapahuk, presenning eller sove under åpen himmel

Naturmiljø, turens lengde og egne preferanser er med å avgjør hvilken type ly man trenger:

Teltet egner seg i de fleste sammenhenger og er som regel nødvendig på lengre turer og i høyfjellsmiljø. Beskytter mot insekter. Be om råd i en god sportsbutikk om telt som passer for ditt bruk.

Lavvoen fås i mange størrelser og er en sosial form for ly. Den er komfortabel fordi man kan stå oppreist og er den av god kvalitet kan man trygt brenne bål. Mange mener at lavvoen ikke er vindstabil nok til å fungere i sterk vind, men andre hevder at er den av god kvalitet og riktig satt opp så klarer den fint uvær i fjellet. Likevel kan man nok si at telt er sikrere i det dårligste været.

En gapahuk laget av småtrær/raier og ev. granbar er en koselig form for ly i skogsmiljø. Men det krever relativt mye materialer og bruken bør overveies nøye mot hensynet til skogen og naturen ellers. En slik gapahuk egner seg best på faste leirplasser som blir brukt relativt ofte, og man bør spørre grunneier om lov.

En presenning oppspenn mellom trær fungerer som en gapahuk og er en rimelig, praktisk og koselig form for ly. Det selges også mange typer "gapahuker", men en presenning er like bra og mye rimeligere.

Å sove under **åpen himmel** er den rimeligste og også en av de fineste overnattingsformene... så lenge det er oppholdsvær. Velger du dette er det lurt å sjekke værmeldingen eller ha et nødløst, som en presenning i beredskap.

